त्वत्तो न किञ्चिदधिकं शिव ! । तथाऽऽनन्दवनादस्मात् किञ्चनास्त्वधिकं क्वचित् । विना सांख्येन योगेन विना स्वात्मावलोकनम् । विना व्रततपोदानैः श्रेयोऽस्तु प्राणिनामिह" । [अस्त्रभेदे त्रिका० ।

चक्रफल न० चक्रमिव फलमग्रं यस्य । चक्राकाराग्रयुक्ते

चक्रबन्धु पु० ६त० । सूर्य्ये हेमच० । चक्रबान्धवादयोऽप्यत्र ।

चक्रभृत् पु० चक्रं बिभर्त्ति भृ–क्विप् ६त० । १सुदर्शनधरे विष्णौ २चक्रास्त्रधारिणि च

चक्रभेदिनी स्त्री चक्रौ चक्रवाकौ भिनत्ति वियोजयति भिद्–णिनि ङीप् । रात्रौ त्रिका० रात्रौ हि तयोर्वियोगात्तथात्वम् ।

चक्रभोग पु० चक्रस्य राशिचक्रस्य भोगः । "यत्स्थानमारभ्य चलितो ग्रहः पुनस्तत्स्थानमायाति स चक्रभोगः परिवर्त्त संज्ञः" इति सू०सि०टी०रङ्गनाथोक्ते ग्रहाणां राशिचक्रभोगे "तेषान्तु परिवर्त्तेन पौष्णान्ते भगणः स्मृतः" इति सू० सि० टीकायां दृश्यम् ।

चक्रभ्रम पु० चक्रमिव भ्रमति भ्रम–अच् । कुन्दाख्ये शिल्पिनां यन्त्रभेदे शब्दार्थचि० । इन् च चक्रभ्रमिरप्यत्र । भावे इन् । चक्रभ्रमणे चक्रवाकभ्रान्तौ च "किमु चक्रभ्रमिकारिता गुणः" नैष० ।

चक्रमण्डलिन् पुंस्त्री० चक्रमिव मण्डलोऽस्त्यस्य इनि । अजगरसर्पे हेम० स्त्रियां ङीप् । [भा०मौ०४अ० ।

चक्रमन्द पु० नागभेदे । "तथा नागौ चक्रमन्दातिषण्डौ"

चक्रमर्द्द पु० चक्रं चक्राकारं दद्रुरोगं मृद्नाति मृद्–अण् उप० स० (दादमर्दन) क्षुपभेदे राजनि० । ण्वुल् । चक्रमर्दकोऽप्यत्र अमरः । "चक्रमर्द्दो लघुः स्वादूरूक्षः पित्तानिलापहः । हृद्यो हिमः कफश्वासकुष्ठदद्रुक्रिमीन् हरेत् । हन्त्युष्णं तत्फलं कुष्ठकण्डूदद्रुविषानिलान् । गुल्मकासकृमिश्वासनाशनं कटुकं स्मृतम्" भावप्र० ।

चक्रमुख पुंस्त्री चक्रमिव वृत्तं मुखमस्य । शूकरे हारा० स्त्रियां जातित्वात् ङीष् ।

चक्रमुद्रा स्त्री "हस्तौ तु संमुखौ कृत्वा संलग्नौ सुप्रसारितौ । कनिष्ठाङ्गुष्ठकौ लग्नौ मुद्रैषा चक्रसंज्ञिका" तन्त्रसारोक्ते देवपूजनाङ्गमुद्राभेदे ।

चक्रमुषल पु० चक्रं मुषलञ्च साधनतया अत्रास्ति अच् । चक्रमुषलनिष्पाद्ये युद्धभेदे "तत्र चक्रं हलञ्चैव गदां कौमोदकीन्तथा । सौनन्दं मुषलञ्चैव वैष्णवान्यायुधानि च । दर्शयिष्यन्ति संग्रामे पास्यन्ति च महीक्षिताम् । रुधिरं कालयुक्तानां वपुर्भिः कालसन्निभैः । स चक्रमुषलो नाम संग्रामः कृष्ण ! विश्रुतः । दैवतैरिह निर्द्दिष्टः कालः स्यादेष संज्ञितः" हरि०९६अ० । चक्रेण निर्वृत्तम् अण् । चाक्र तन्निर्वृत्ते युद्धे "चाक्रं मौषलमिद्येवं संग्रामं रणवित्तमाः । कथयिष्यन्ति लोकेऽस्मिन् ये धरिष्यन्ति पार्थिवाः" हरि० १०अ० ।

चक्रयान न० चक्रयुक्तं यानम् । चक्रयुक्ते याने रथादौ । "असौ पुष्य(ष्प)रथश्चक्रयाणं न समराय यत्" अमरः ।

चक्ररक्ष पु० चक्रं रक्षति अण् उप० स० । युद्धे सेनापति चक्ररक्षके योधभेदे । "माद्रेयौ चक्ररक्षौ तु फाल्गुनश्च तदाऽकरोत्" भा०आ०१३८अ० । "यमौ च चक्ररक्षौ ते भवितारौ महाबलौ" भा० वि० ३३अ० । "चक्ररक्षश्च शूरोवै मदिराक्षोऽतिविश्रुतः" ३३अ० । ण्वुल् चक्ररक्षकोऽप्यत्र । [जातित्वात् ङीष् ।

चक्ररद पुंस्त्री चक्रमिव वृत्तोरदोऽस्य । शूकरे त्रिका० स्त्रियां

चक्रलक्षणा स्त्री चक्रे मण्डलाकारकुष्ठे लक्षणं प्रतीकार साधनरूपं चिह्नमस्य । गुडूच्याम् रत्नमा० ।

चक्रलताम्र पु० चक्र–तृप्तौ करणे रक् चक्रः तृप्तिसाधनं लताम्रः । वृद्धरसालवृक्षे राजनि० [मुस्ताभेदे अमरः ।

चकला स्त्री चक्र दद्रुरोगं लाति ला–क । उच्चटायाम्

चक्रलिप्ता स्त्री ६त० । राशिचक्रस्य कलारूपे भागभेदे कलाश्च २१६०० मिताः । तथाहि द्वादशराश्यात्मकचक्रस्य एकैकराशेस्त्रिंशांशात्मकत्वात् ३६० अंशात्मकं राशिचक्रम् अंशश्च ६० कलामितः तदङ्कस्य षष्ट्या गुणने २१६०० कलाभवन्ति इति कलापर्य्यायलिप्तानां तावन्मितत्वम् ।

चक्रवत् त्रि० चक्रमस्त्यस्य मतुप् मस्य वः । १चक्रास्त्रयुक्ते स्त्रियां ङीप् । २तैलिके च । "सुनाचक्रध्वजवतां वेशेनैव च जीवताम्" मनुः । "सुनावान् पशुमारणपूर्व्वक मांसविक्रयजीवी । चक्रवान् वीजवधविक्रयजीवी तैलिकः ध्वजवान् मद्यविक्रयजीवी शौण्डिकः" कुल्लूकः । चक्रं तदाकारोऽस्त्यस्य । चक्राकारसदृशाकारयुक्ते ३पर्व्वतभेदे पु० । "तत्रैव चक्रसदृशं चक्रवन्तं महाचलम् । सहस्रकूटं विपुलं भगवान् संन्यवेशयत्" हरिवं० २२५अ० ।

चक्रवर्त्तिन् पु० चक्रे भूमण्डले, वर्त्तितुं, चक्रं सैन्यचक्रं वा सर्व्वभूमौ वर्त्तयितुं शीलमस्य वृत–वृत–णिच्–वा णिनि । १समुद्रपर्य्यन्तक्षितेरधीश्वरे, अमरः २वास्तूकशाके राजनि० । ३जतुकायां शब्दार्तचि० ५जटामांस्याम् ४अलक्तके च स्त्री ङीप् राजनि० । ५जनीनाम-